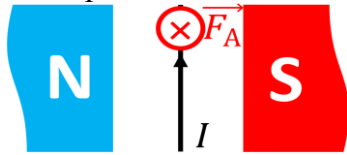
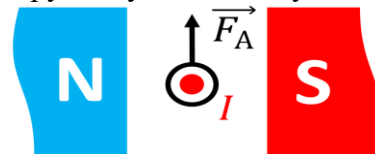

Урок 7. Розв'язування задач за темою «Сила Ампера». Самостійна робота. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

1. Визначте напрямок сили, що діє на провідники зі струмом у магнітному полі.

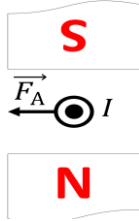
До завдання 1

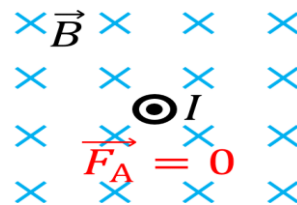
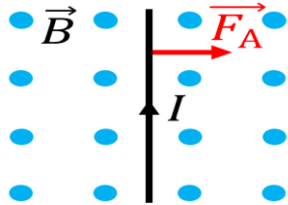
До завдання 2

2. Визначте напрямок струму в провіднику, який перебуває у магнітному полі.

3. Визначте полюси постійного магніту.

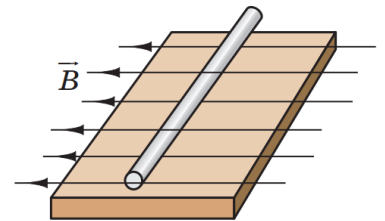
До завдання 3

До завдання 4

4. Визначте напрямок дії сили Ампера. У якому випадку магнітне поле не діє на провідник зі струмом?

5. Якою повинна бути індукція магнітного поля, щоб дія сили тяжіння на провідник масою 4 г і довжиною 20 см урівноважувалася силою Ампера. Сила струму в провіднику 10 А. За яких умов це можливо?

Аналіз фізичної проблеми. Стрижень має бути розташований перпендикулярно до ліній індукції магнітного поля, тому сила Ампера, що діє на нього, буде максимальною.

Сила Ампера має бути напрямлена протилежно силі тяжіння, тобто вертикально вгору.

Дано:

$$\begin{aligned} m &= 4 \text{ г} \\ &= 4 \cdot 10^{-3} \text{ кг} \\ l &= 20 \text{ см} \\ &= 2 \cdot 10^{-1} \text{ м} \\ I &= 10 \text{ А} \\ g &= 10 \frac{\text{Н}}{\text{кг}} \\ \alpha &= 90^\circ \\ B &= ? \end{aligned}$$

Розв'язання

$$\begin{aligned} \sin 90^\circ &= 1 \\ F_{A \max} &= F_{\text{тяж}} \\ F_{A \max} &= BIl; \quad F_{\text{тяж}} = mg \\ BIl &= mg \\ B &= \frac{mg}{Il} \\ [B] &= \frac{\text{кг} \cdot \frac{\text{Н}}{\text{кг}}}{\text{А} \cdot \text{м}} = \frac{\text{Н}}{\text{А} \cdot \text{м}} = \text{Тл} \\ B &= \frac{4 \cdot 10^{-3} \cdot 10}{10 \cdot 2 \cdot 10^{-1}} = 2 \cdot 10^{-2} \text{ (Тл)} \end{aligned}$$

Відповідь: $B = 20 \text{ мТл}$.

6. Під яким кутом до силових ліній магнітного поля з індукцією 0,04 Тл розмістили провідник довжиною 25 см, по якому тече електричний струм 0,25 А, якщо на нього діє сила Ампера величиною 1,25 мН.

Дано:

$$\begin{aligned} B &= 0,04 \text{ Тл} \\ &= 4 \cdot 10^{-2} \text{ Тл} \\ l &= 25 \text{ см} \\ &= 2,5 \cdot 10^{-1} \text{ м} \\ I &= 0,25 \text{ А} \\ F_A &= 1,25 \text{ мН} \\ &= 1,25 \cdot 10^{-3} \text{ Н} \\ \alpha &= ? \end{aligned}$$

Розв'язання

На провідник зі струмом у магнітному полі діє сила

$$\begin{aligned} F_A &= BIl \sin \alpha \Rightarrow \sin \alpha = \frac{F_A}{BIl} \\ [\sin \alpha] &= \frac{\text{Н}}{\text{Тл} \cdot \text{А} \cdot \text{м}} = \frac{\text{Н}}{\frac{\text{Н}}{\text{А} \cdot \text{м}} \cdot \text{А} \cdot \text{м}} = \frac{\text{Н}}{\text{Н}} = 1 \\ \sin \alpha &= \frac{1,25 \cdot 10^{-3}}{4 \cdot 10^{-2} \cdot 0,25 \cdot 2,5 \cdot 10^{-1}} = \frac{1,25 \cdot 10^{-3}}{2,5 \cdot 10^{-3}} = 0,5 \\ \alpha &= \arcsin 0,5 = 30^\circ \end{aligned}$$

Відповідь: $\alpha = 30^\circ$.

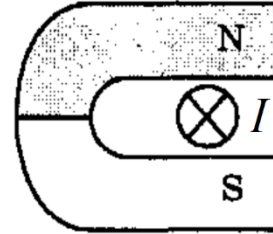
Самостійна робота з теми «Сила Ампера»

1. Як зміниться сила Ампера, якщо силу струму и провіднику збільшити вдвічі? (1 бал)

- а) Дія сили Ампера припиниться
- б) Вдвічі зменшиться
- в) Збільшиться вдвічі
- г) Не зміниться

2. Як можна визначити напрямок сили, що діє на провідник зі струмом в магнітному полі? (1 бал)

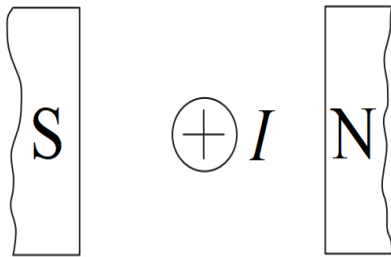
- а) За допомогою правила свердлика
- б) За допомогою правила лівої руки
- в) За допомогою правила правої руки

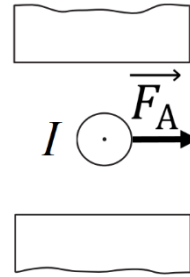
3. Укажіть напрямок дії сили Ампера (1 бал)

- а) Праворуч   б) Вгору   в) Вниз   г) Ліворуч

4. Визначте і вкажіть напрямок сили Ампера, що діє на провідник зі струмом. (1,5 бали)

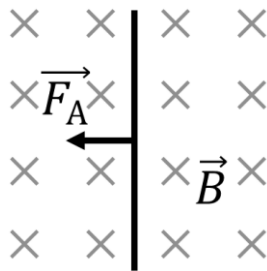
Завд. 4

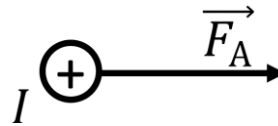
Завд. 5

5. Визначте полюси постійного магніту. (1,5 бали)

6. Визначте напрямок струму в провіднику, який перебуває у магнітному полі. (1,5 бали)

Завд. 6

Завд. 7

7. Визначте напрямок ліній індукції магнітного поля. (1,5 бали)

8. На провідник, активна довжина якого 1,5 м, в однорідному магнітному полі з індукцією 0,2 Тл діє сила 2 Н. Який заряд проходить через поперечний переріз провідника за 0,5 хв, якщо кут між напрямком струму й вектором магнітної індукції становить 30°. (3 бали)

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ. Повторити § 4, вправа № 4 (5, 6).